

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kapiński

w sprawie M. S.
skazanego za czyn z art. 177§2 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie
art. 535 § 3 k.p.k.
w dniu 27 marca 2023 r.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach
z dnia 29 lipca 2022 r., sygn. akt IX Ka 382/22,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Pińczowie
z dnia 7 września 2021 r., sygn. akt II K 101/20,

postanowił:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Pińczowie wyrokiem z dnia 7 września 2021 roku, sygn. akt II K 101/20 skazał M. S. na karę 2 lat pozbawienia wolności, orzekł zakaz prowadzenia pojazdów na okres 4 lat oraz zasądził kwoty po 10.000 zł na rzecz pokrzywdzonych tytułem zadośćuczynienia.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych oraz obrońca skazanego zaskarżając go w całości.

Sąd Okręgowy w Kielcach wyrokiem z dnia 29 lipca 2022 roku sygn. akt IX Ka 382/22 po rozpoznaniu wniesionych apelacji zaskarżony wyrok zmienił w zakresie pkt IV, w ten sposób, że tytułem zwrotu kosztów ustanowienia pełnomocnika zasadził od oskarżonego kwoty po 1343 zł, w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach wniósł obrońca skazanego, zaskarżonemu wyrokowi zarzucając

1. obrazę przepisów postępowania w postaci art. 433 § 2 i art. 457 § 3 KPK w ten sposób, że:

- Sąd Okręgowy nienależycie rozpoznał zarzuty zawarte w apelacji co skutkowało nierzetelną kontrolą odwoławczą polegającą na zaaprobowaniu przez Sąd Odwoławczy oceny dowodów dokonanej przez Sąd a quo, która jest sprzeczna z treścią art. 7 KPK oraz zaaprobowaniu ustalonego przez Sąd a quo stanu faktycznego, który został ustalony nieprawidłowo;

- Sąd Okręgowy nierzetelnie podał motywy, dlaczego zarzuty wywiedzione w apelacji zostały uznane za niezasadne a w zakresie zarzutu naruszenia art. 7 KPK w ogóle nie wskazał, czy zarzut ten uznał za nieskuteczny;

II. obrazę przepisów postępowania w postaci art. 440 KPK w ten sposób, że Sąd Okręgowy nie wyszedł poza granice środka odwoławczego i utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie, które z powodu niestwierdzonego a istniejącego naruszenia jest rażąco niesprawiedliwe, a charakteryzuje się naruszeniem polegającym na pominięciu przy dokonywaniu ustaleń faktycznych, wbrew treści art. 410 KPK istotnych okoliczności wynikających z uznanych za wiarygodne dowodów w postaci opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych, oględzin przeprowadzonych przez biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków, dokumentacji fotograficznej i oględzin miejsca wypadku, ciała pokrzywdzonego i jego roweru oraz wyjaśnień oskarżonego z których wynika, że pokrzywdzony poruszał się bez kasku a rower, którym kierował nie posiadał elementów odblaskowych i nieprzeprowadzenie w tym kierunku postępowania dowodowego wbrew art. 2 § 2 KPK w związku z art. 167 KPK mającego na celu dokładne ustalenie stopnia współprzyczynienia się pokrzywdzonego do powstania skutków wypadku komunikacyjnego w sytuacji gdy okoliczności powinny skutkować zmniejszeniem

odpowiedzialność skazanego w odniesieniu do zakresu przypisanych mu skutków, czy też wymiaru kary;

III. obrazę przepisów postępowania w postaci zastosowania art. 99a KPK poprzez sporządzanie uzasadnienia wyroku na urzędowym formularzu, który nie spełnia wymogów stawianych przez art. 424 KPK oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz z art. 6 ust. 1-3 EKPC skutkiem czego jest naruszenie dyrektywy przewidzianej w art. 6 KPK.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację obrońcy skazanego prokurator wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 kpk.

Na wstępie rozważań podkreślić należy, że Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie prezentuje konsekwentne stanowisko odnośnie tego, że kontrola kasacyjna nie może obejmować: ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, zasadności oceny dowodów i wysnutych z tej oceny wniosków, oceny wiarygodności zeznań świadków dokonanej w ramach zasady swobodnej oceny dowodów (art. 7 kpk), jak również samego kwestionowania treści opinii biegłego i polemiki z jego wywodami (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2019 roku, III KK 112/19). W orzecznictwie Sądu Najwyższego od wielu już lat dominuje także stanowisko, odnośnie tego, że orzekając w trybie kasacji nie jest władny dokonywać ponownej oceny dowodów i na podstawie własnej oceny kontrolować poprawności dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych. Zadaniem Sądu Najwyższego jest jedynie sprawdzenie czy dokonując ustaleń faktycznych orzekające w obu instancjach sądy nie dopuściły się rażącego naruszenia reguł postępowania, co mogłoby mieć wpływ na ustalenia faktyczne, a w konsekwencji na treść wyroku. Innymi słowy kontroli podlegają nie same ustalenia faktyczne, ale sposób ich dokonania (por. St. Zabłocki, Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego - Izba Karna, Palestra 1997, nr 1 – 2, str. 209).

Tymczasem z treści analizowanej kasacji wynika wyraźnie, że obrońca skazanego M. S. stawiając w pkt I. zarzuty obraży art. 433§2 k.p.k. i art. 457§3 k.p.k. oczekuje, że Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym dokona ponownej kontroli odwoławczej orzeczenia sądu meriti i zaaprobuje alternatywną ocenę materiału dowodowego przedstawioną w nadzwyczajnym środku zaskarżenia w zakresie wskazanych dowodów. Tego rodzaju stanowisko skarżącego jest bezpodstawne i niedopuszczalne, gdyż wielokrotnie podkreślono w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że specyfika i wyjątkowość postępowania kasacyjnego nie pozwala na prowadzenie dublującej niejako „trzecioinstancyjnej” kontroli orzeczenia sądu pierwszej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2017 roku, III KK 27/17, Lex nr 2335984). Należy bowiem wskazać, że Sąd Okręgowy w Kielcach działając jako sąd odwoławczy dokonał w sposób prawidłowy instancyjnej kontroli zaskarżonego wyroku. Sąd ten w sposób właściwy, rzetelnie i na wystarczającym poziomie szczegółowości odniósł się do wszystkich zarzutów zawartych w apelacji obrońcy skazanego M. S., który zarzucał Sądowi I instancji zarówno obrazę przepisów postępowania, jak również rażącą niewspółmierność orzeczonej kary, a zatem w pełni i w sposób prawidłowy zrealizował obowiązki wynikające z przepisów art. 433 § 2 kpk i art. 457 § 3 kpk, co wynika z pisemnych motywów wyroku. Analiza przedmiotowej kasacji oraz jej uzasadnienie uprawnia Sąd Najwyższy do wniosku, że podniesione w niej zarzuty naruszenia prawa procesowego w postaci art. 433 § 2 kpk jak i z art. 457 § 3 kpk zostały sformułowane instrumentalnie celem ponowienia zwykłej kontroli odwoławczej dokonanej przez Sąd Okręgowy w Kielcach w zakresie oceny poszczególnych dowodów zgromadzonych w sprawie, w szczególności odnośnie dowodu z opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków. Podkreślić również należy, że sam fakt rozpoznania przez Sąd drugiej instancji postawionych w zwykłym środku odwoławczym zarzutów w sposób, który nie satysfakcjonuje autora apelacji, nie oznacza, że doszło do obraży wymienionych przepisów prawa procesowego tj. art. 433§2 k.p.k. lub też art. 457§3 k.p.k. Należy bowiem podkreślić, że z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że w przypadku zarzutu kasacyjnego sprowadzającego się do naruszenia przez sąd odwoławczy przepisu art. 433 § 2 k.p.k. należy nie tylko wykazać, że sąd odwoławczy zarzutu apelacyjnego

określonego rodzaju nie rozważył należycie, ale również autor kasacji musi wykazać, iż to uchybienie, zaistniałe przy dokonywaniu kontroli odwoławczej, w realiach tej konkretnej sprawy, mogło mieć istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia sądu odwoławczego. Należy zatem w kasacji wykazać, że przy dokonywaniu kontroli odwoławczej uchybienie (naruszenie art. 433 § 2 k.p.k.) zaistniało w rzeczywistości, opisano na czym ono polega i w jaki sposób skutkuje tak rażącym naruszeniem przepisów, że można je przyrównać w skutkach do przewidzianych w prawie procesowym bezwzględnych podstaw uchylenia orzeczenia (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2017 r., sygn. akt III KK 490/16, *Legalis*, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 grudnia 2021 r., sygn. akt II KK 593/21).

Mając zatem na uwadze treść pisemnych motywów zaskarżonego wyroku uznać należy, że Sąd Okręgowy w Kielcach w pełni i w sposób prawidłowy zrealizował obowiązki wynikające z przepisów art. 433 § 2 kpk i art. 457 § 3 kpk. Zaś rezultatem tej kontroli było zasadne utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku, co do winy, sprawstwa, jak i orzeczonej kary pozbawienia wolności, czyli w zakresie w jakim obrońca skazanego kwestionował wyrok Sądu I instancji w zwykłym środku zaskarżenia. Sąd odwoławczy nie dokonywał zatem w ramach postępowania apelacyjnego samodzielnie nowych ustaleń faktycznych, jak też nie oceniał na nowo zgromadzonego materiału dowodowego, a w związku z tym nie mógł więc dopuścić się obrazy art. 7 kpk.

Za całkowicie nieuzasadniony uznać należy także zarzut zawarty w pkt II wniesionej kasacji. Zaznaczyć bowiem należy, że przepis art. 440 k.p.k. znajduje zastosowanie wówczas, jeżeli zaskarżone orzeczenie lub zawarte w nim rozstrzygnięcie jest rażąco niesprawiedliwe, a zatem gdy dotknięte jest niepodniesionym w zwykłym środku odwoławczym uchybieniami mieszczącymi się w każdej z tzw. względnych przyczyn odwoławczych, o ile ich waga i charakter są takie, że czynią orzeczenie niesprawiedliwym i to w stopniu rażącym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2021 r., III KK 140/21). Tego rodzaju sytuacja w przedmiotowej sprawie nie zachodzi. Odnosząc się do utrwalonego w tym zakresie orzecznictwa, wskazać należy, że rażąca niesprawiedliwość orzeczenia sądu odwoławczego ma miejsce wtedy, gdy sąd ten

pominał lub nie zauważył takich uchybień popełnionych przez sąd pierwszej instancji, niewątpliwych i bezspornych, które w sposób znaczący mogą stanowić o naruszeniu przez orzeczenie między innymi zasady sprawiedliwej represji. Ta "rażąca niesprawiedliwość" w rozumieniu art. 440 k.p.k. musi być nie tylko "oczywistą" - a więc "widoczną na pierwszy rzut oka", "niewątpliwą" - ale też ma wyrażać poważny "ciężar gatunkowy" uchybienia, które legło u podstaw wydania orzeczenia dotkniętego "rażącą niesprawiedliwością". Rzecz więc dotyczy nie każdej "niesprawiedliwości" wydanego orzeczenia, a jedynie takiej, której nie można pogodzić chociażby z zasadą rzetelnego procesu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2021 r., sygn. akt II KK 138/21). Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, wskazać należy, że wydany wyrok w którym orzeczono wobec skazanego M. S. karę 2 lat pozbawienia wolności, za czyn charakteryzujący się niewątpliwie bardzo wysokim stopniem społecznej szkodliwości, w wyniku którego śmierć poniosło 9 letnie dziecko, z całą pewnością nie ma charakteru rażąco niesprawiedliwego, zaś orzeczona nim kara uwzględnia wszystkie dyrektywy wymiaru kary wskazane w art. 53 k.k., co w sposób niezwykle jasny i precyzyjny wykazał Sąd meriti w uzasadnieniu przedmiotowego orzeczenia.

Za całkowicie chybiony uznać należy także zarzut zawarty w pkt III wniesionej kasacji. Nie sposób podzielić argumentacji obrońcy skazanego o naruszeniu przez Sąd odwoławczy art. 99a k.p.k., z uwagi na fakt, że uzasadnienie przedmiotowego wyroku zostało sporządzone na formularzu. Zauważyć należy, że uzasadnienie tego wyroku jest w pełni czytelne, zawiera odniesienie do każdego zarzutu, umożliwia każdej stronie zapoznanie się z treścią zarzutu jak i jego uzasadnieniem, a także zrozumienie przedstawionej w nim argumentacji. Należy podkreślić, że sam fakt wprowadzenia formularzy uzasadnienia wyroku (art. 99a § 1 k.p.k.) nie może być automatycznie odczytywany jako naruszenie standardu rzetelnego procesu karnego. Sąd Najwyższy trafnie przy tym wskazał, że jeżeli sąd odwoławczy uzna, że nie jest możliwe dotrzymanie konwencyjnego standardu rzetelnego procesu, ma obowiązek zastosować art. 91 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i odmówić sporządzenia uzasadnienia na formularzu. Podkreślił jednak, że nie każde uzasadnienie wyroku na formularzu UK 2 prowadzi do naruszenia przepisów proceduralnych (por. Postanowienie Sądu Najwyższego z

dnia 4 listopada 2021 r., sygn. akt II KK 487/21). Kwestię ewentualnego naruszenia tych przepisów należy badać w realiach konkretnej sprawy. W sprawie przedmiotowej dotyczącej skazanego M. S. analiza uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego wskazuje, że zostały zachowane odpowiednie gwarancje procesowe, w szczególności prawo do rzetelnego procesu, zaś uzasadnienie zostało sporządzone zgodnie z obowiązującymi przepisami procedury karnej

Z wyżej wskazanych powodów kasacja została oddalona jako oczywiście bezzasadna na podstawie art 535 § 3 kpk. O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono zaś na podstawie art. 636§1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.